

dr Małgorzata Lizut
Wydział Nauk Społecznych i Dziennikarstwa
małgorzata.lizut@dsw.edu.pl

III EDYCJA KONFERENCJI NAUKOWEJ „MŁODZIEŻ WOBEC WSPÓŁCZESNYCH ZAGROŻEŃ. TERRORYZM I SYTUACJE ZAKŁADNICZE”, 24 KWIETNIA 2017 R.

W dniu 24 kwietnia 2017 r. we Wrocławiu odbyła się III edycja konferencji „Młodzież wobec współczesnych zagrożeń”, organizowanej przez Instytut Bezpieczeństwa i Spraw Międzynarodowych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.

W tegorocznym cyklu tematem debaty i warsztatów były terroryzm i sytuacje zakładnicze. Zdaniem zaproszonych ekspertów (G. Mikołajczyk) analiza tego typu zdarzeń pokazuje, że po pierwsze ofiarami porwań są najczęściej dzieci i osoby młode, a skala zjawiska jest coraz większa, gdyż wysokość okupu wynosi nawet kilka tysięcy zł, co powoduje łatwość jego uzyskania; po drugie zaś istnieje pewna powtarzalność ataków szaleńców z bronią odbywających się w szkołach/uczelniach oraz miejscach z nimi powiązanych (stołówki, biblioteki szkolne, akademiki). Warto podkreślić, że w zakres pojęcia masowych zabójców wchodzi nie tylko użycie broni palnej, ale także noży, ładunków wybuchowych itp.

Wiedza o przyczynach, zachowaniach i celach obydwu zjawisk jest jednak wśród osób narażonych na tego typu niebezpieczeństwo szczątkowa. Nie istnieją wytyczne dotyczące ochrony obiektów oświatowych przed wniesieniem na ich teren broni, nie istnieją procedury postępowania w przypadku ujawnienia broni w szkole/uczelni ani procedury zachowania się w chwili rozpoczęcia ataku. Wśród uczniów/studentów i wśród kadry dydaktycznej nie ma świadomości, jak zachować się w razie zaistnienia zjawiska na żadnym z jego etapów.

Konieczność edukacji w tym zakresie podkreślił dyrektor Instytutu Bezpieczeństwa i Spraw Międzynarodowych prof. dr hab. Piotr Mickiewicz, w inauguracyjnym wykładzie: *Personnel Recovery – zasady odbijania zakładników i możliwość ich zastosowania w trakcie aktu terroru o charakterze masowym (atak w miejscu publicznym)*, w którym, poza przedstawieniem celów przyświecających atakom terrorystów, szczegółowo omówił także procedury zachowania się w fazie porwania, transportu do miejsca przetrzymywania, a także późniejszej izolacji. Zaproszeni eksperci uzupełnili wiadomości o wytyczne dotyczące pracy pododdziałów antyterrorystycznych, tym samym uczu-

lając uczestników konferencji na właściwe zachowania również w fazie odbijania przez policję z rąk porywaczy. W kwestii ataków szaleńców prelegenci zgodnie podkreślali nieprzewidywalność czasu i miejsca ich wystąpienia, a także przypadkowość ofiar, co pokazano na przykładzie casusu A. Breivika (w 2011 r. zastrzelił 67 osób na norweskiej wyspie Utøya) oraz Pawła R. (w 2016 r. podłożył we wrocławskim autobusie domowej roboty bombę szybkowarową).

Z uwagi na tematykę oraz przeprowadzone pozoracje konferencja dedykowana była uczniom szkół ponadgimnazjalnych, studentom, wychowawcom i nauczycielom, dyrektorom szkół, pedagogom, psychologom, specjalistom ds. bezpieczeństwa w szkołach oraz rodzicom.

Gwarantem wysokiej wartości merytorycznej konferencji byli starannie dobrani prelegenci łączący wiedzę naukową z wieloletnią praktyką:

- Grzegorz Mikołajczyk – były policjant, jeden z najbardziej doświadczonych i najskuteczniejszych antyterrorystów w Polsce, specjalista w zakresie rozwiązywania sytuacji zakładniczych i kontrterroryzmu;
- Robert Wodejko – nauczyciel akademicki, ekspert ds. prewencji kryminalnej i bezpieczeństwa publicznego, były komendant miejski i powiatowy Policji;
- Wojciech Wybraniec – specjalista w zakresie komunikacji o zagrożeniach, były oficer prasowy Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu;
- Robert Błaszczuk – nauczyciel akademicki, specjalista ds. ochrony antyterrorystycznej i kontaktu z mediami w sytuacjach kryzysowych;
- Ewelina Musiał – psycholog, specjalista w zakresie psychologicznych aspektów operacji antyterrorystycznych i pracy z osobami w stresie pourazowym.

Wyjątkowo dobrany zespół ekspertów oraz pokaz z udziałem byłych funkcjonariuszy policji pozwoliły jak najwierniej odtworzyć zachowania i emocje pojawiające się w powyższych sytuacjach. Kompleksowa analiza pozwoliła zweryfikować modele działania oraz wskazać procedury będące możliwie najkorzystniejszym rozwiązaniem w sytuacji zagrożenia, pozwalającym ocalić życie i zdrowie lub zminimalizować ewentualne straty.

W celu utrwalenia najbardziej skutecznych sposobów zachowań i metod postępowania obowiązkowym punktem konferencji były również warsztaty mające na celu przećwiczenie sposobów zachowania się, aby ochronić możliwie największą liczbę osób przed skutkami ataku, a także zapobiec panice i nierozsądnym zachowaniom. Uczniowie wzięli udział w zajęciach nakierowanych na postępowanie w sytuacji bycia uprowadzonym/zakładnikiem oraz na ratunek podczas ataku osoby z bronią w budynku szkoły. Nauczyciele zaś poznali procedury koordynowania działań na miejscu zdarzenia, zasady postępowania z dziećmi i młodzieżą w czasie ataku w szkole i innych miejscach użyteczności publicznej, oraz zostali uczuleni na możliwość wystąpienia wśród uczniów stresu pourazowego (PTSD), nauczyli się go wstępnie rozpoznawać oraz poznali formy pomocy.

Jak zapowiadali organizatorzy, III edycja konferencji „Młodzież wobec współczesnych zagrożeń” miała na celu uświadomienie celu i przebiegu omawianych zjawisk, a także praktyczne przećwiczenie właściwych zachowań w sytuacji zagrożenia. Biorąc

pod uwagę liczbę uczestników (niemal 200 osób), można bez wahania stwierdzić, że cel ten został osiągnięty.

W tym miejscu warto podkreślić, że konferencja jest kontynuacją ponad 8-letniej serii projektów „Bezpieczna Młodzież” adresowanych do i dla młodzieży, wśród których znalazły się m.in.:

- przewodnik dla nauczycieli *Bezpieczeństwo w szkole* (2009),
- film edukacyjny *Kolekcja zagrożeń*, zrealizowany we współpracy z Komendą Miejską Policji we Wrocławiu (2015),
- konferencja „Młodzież wobec współczesnych zagrożeń” (2015),
- konferencja „Bezpieczna Młodzież 2.0 – bezpieczeństwo w sieci a nowe technologie” (2015),
- konferencja „Bezpieczna Młodzież – stop dopalaczom!” (2016),
- przewodnik dla nauczycieli *Edukacja dla bezpieczeństwa* (wydanie 2017).